

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
Development of School Curriculum in the Foreign Language Subject
Area (English) Based on a Framework for 21st Century Learning

เบญจมาภรณ์ บุญมา¹ อุดมลักษณ์ กูลศรีโรจน์² วิภารัตน์ แสงจันทร์³
Benjamaporn Boonma, Udomluk Koolsriroj, Wiparat Sangjun

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดชลอ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหาวิชา เวลาเรียน และหน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะด้านภาษาอังกฤษซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีค่าเฉลี่ยรวม ร้อยละ 85.30 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีทุกด้าน ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะชีวิตและการทำงาน ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในระดับดีทุกด้าน ผลการประเมินการใช้เอกสารหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู อยู่

Received: 2022-03-04 Revised: 2022-06-13 Accepted: 2022-06-14

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Doctor of Education in Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Kasetsart University. Corresponding Author e-mail: Bepalmz@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University

ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และผลการประเมินการใช้เอกสารหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords): หลักสูตรและการสอน; หลักสูตรภาษาอังกฤษ; การเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop the school curriculum in the foreign language subject area (English) Based on a Framework for 21st Century Learning and 2) to evaluate the school curriculum in the foreign language subject area (English) based on a Framework for 21st Century Learning. The populations used in this research were elementary school students at Wat Chalor School under the Nonthaburi Provincial Administrative Organization. The samples were 40, grade 1 students purposively selected. The curriculum was implemented in the 2nd semester of the academic year 2018. The data were analyzed by mean, standard deviation and content analysis. The results of the research were 1) the school curriculum in the Foreign Language Subject Area (English) based on a framework for 21st Century learning consisted of the curriculum objectives, curriculum structure, course description, content structure, learning time allotment, and unit plan for grade 1-6 students 2) After using the school curriculum in the Foreign Language Subject Area (English) based on a framework for 21st Century learning, the result revealed that students' English language skills were 85.30 percentages at a good level in all aspects. The order of each aspect ranked from the highest to the lowest, there were listening, writing, reading, and speaking. The 21st Century skills which consisted of life and career skills, learning and innovation skills, and information, media, and technology skills were at a good level in all aspects. The evaluation of teachers' opinions toward the school curriculum were at the most appropriate level and the evaluation of students' opinion toward the school curriculum was at the most agreeable level.

Keywords: Curriculum and Instruction; English Curriculum; 21st Century Learning

บทนำ (Introduction)

บริบทการการเชื่อมต่อถึงกันของสังคมต่างๆ ทั่วโลกทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ส่งผลให้การใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การทำงานและในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายการ

พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในปัจจุบันนอกจากสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกเพื่อเตรียมความพร้อมกับความต้องการในการทำงานและสังคมในอนาคต โดยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อทักษะในศตวรรษที่ 21 (Model of Partnership for 21st Century Skills) เป็นกรอบแนวคิดในการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนให้สามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการบูรณาการความรู้ในวิชาแกนหลัก (core subject) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่านหรือศิลปะการใช้ภาษา (English, reading or language arts) ภาษาสำคัญของโลก (World languages) ศิลปะ (Arts) คณิตศาสตร์ (Mathematics) เศรษฐศาสตร์ (Economics) วิทยาศาสตร์ (Science) ภูมิศาสตร์ (Geography) ประวัติศาสตร์ (History) การเมืองการปกครองและหน้าที่พลเมือง (Government and Civics) ร่วมกับความรู้เชิงบูรณาการ (21st century theme) ได้แก่ ความรู้ด้านจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านความเป็นพลเมือง ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพอนามัย และความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม มาเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ร่วมกับทักษะสำคัญในการดำรงชีวิต คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ (Partnership for 21 st Century Skills, 2007) ในการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่างๆ มาประยุกต์ใช้เชื่อมโยงร่วมกับเนื้อหาเชิงสหวิทยาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง มีความคงทนในการเรียนรู้และสามารถนำมาใช้งานต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (Haines, 2006)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี ได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีดำเนินการตามยุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ จากยุทธศาสตร์ข้างต้นได้มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตร โดยเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งในเนื้อหาสาระควบคู่กับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นอกจากนี้ วิธีการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้รับอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง การปกครอง และการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารระหว่างนานาชาติมีความสำคัญ ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่ยังทวีความสำคัญจำเป็นมากยิ่งขึ้น เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

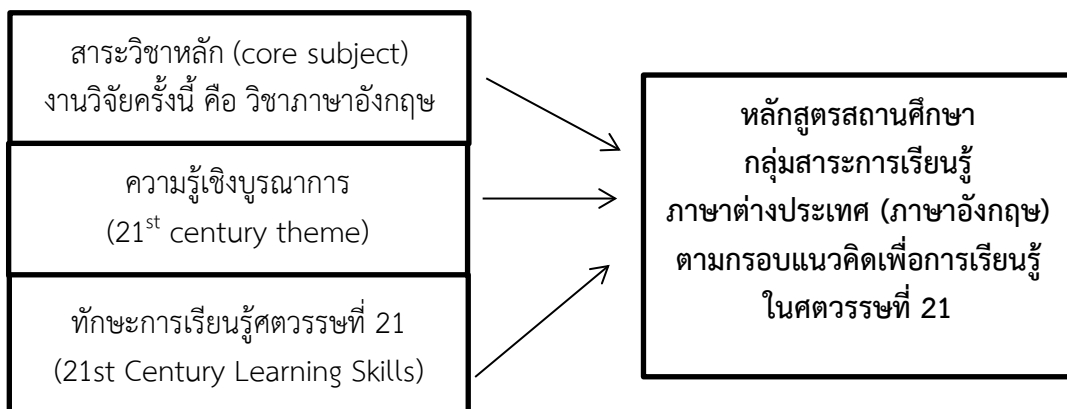
ค้นคว้าแสวงหาความรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญและวาสนา ทองนพคุณ (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ทางภาษานั้นต้องมีความสัมพันธ์ มีขั้นตอน กระบวนการที่เป็นลำดับ ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และภาษาอังกฤษ จึงมีความสนใจพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทั้งความรู้ ทักษะการเรียนรู้ การคิดและมีทักษะชีวิตโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research: PAR) โดยผู้วิจัยมีบทบาทเป็นผู้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล กำกับ ติดตาม และร่วมดำเนินการวิจัยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยมี

องค์ประกอบ ได้แก่ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหาและเวลา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศร่วมกับกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ Partnership for 21st Century Skills หรือ P21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) ซึ่งประกอบด้วย 1) สาระวิชาหลัก (core subject) ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ วิชาภาษาอังกฤษ 2) ความรู้เชิงบูรณาการ (21st century theme) และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดชลอ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด หลักการทฤษฎีและการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ กรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ความสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ และผู้วิจัยจัดประชุมคณะกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร โดยผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จัดทำเอกสาร ร่าง “หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21” โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหาวิชา เวลาเรียน และหน่วยการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรและการติดตามผลการใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยจัดประชุมชี้แจงคณะกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยผู้วิจัยให้ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมพัฒนาหลักสูตรได้นำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ คือ หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบประเมินความถูกต้องเหมาะสมของร่างหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2) แบบประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำหรับครูโดยตอนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดโครงสร้างของแบบประเมินที่มีต่อหลักสูตรโดยครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน ดังนี้คือ ด้านเจตคติที่มีต่อหลักสูตร ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลและตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) บันทึกหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 4) แบบประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำหรับนักเรียน) แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดมีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินสำหรับครูและนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากบันทึกหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากคำถามปลายเปิดจากแบบประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูและนักเรียน

ผลการวิจัย (Research Result)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research: PAR) โดยขอเสนอผลการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ผลการวิจัยในขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมกับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เพื่อนำเสนอโครงการเพื่อความเห็นชอบในการพัฒนาหลักสูตรโดยชี้แจงถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการจัดประชุมร่วมกับคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

2) ผลการพัฒนาหลักสูตร ในขั้นการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จัดทำเอกสาร ร่าง “หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 “โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหารายวิชา เวลาเรียนและหน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6

3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรและการติดตามผลการใช้หลักสูตร ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนำเสนอผลการทดลองใช้หลักสูตร ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินทักษะทางด้านภาษาอังกฤษหลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

หน่วยการเรียนรู้	ทักษะการฟัง	ทักษะการพูด	ทักษะการอ่าน	ทักษะการเขียน	$\bar{x}$
1	83.75	83.40	80.63	82.50	82.57
2	87.92	81.15	83.00	84.13	84.05
3	90.00	82.40	85.44	87.50	86.34
4	81.67	80.75	87.69	88.50	84.65
5	92.33	84.25	88.94	90.00	88.88
$\bar{x}$	87.13	82.39	85.14	86.53	85.30

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินทักษะทางด้านภาษาอังกฤษหลังการทดลองใช้หลักสูตรสรุปได้ว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะการฟังมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.13 รองลงมาคือ ด้านทักษะการเขียนมีร้อยละ 86.53 ทักษะด้านการอ่านมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.14 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการพูด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.39

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะชีวิตและการทำงาน) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

หน่วย การ เรียนรู้	ความสามารถ ในด้านการ ปรับตัว	ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และ การ ตั้งเป้าหมาย ของตนเอง	ทักษะทาง สังคมและ ทักษะข้าม วัฒนธรรม	การสร้าง ผลผลิตและ ความ รับผิดชอบ	ด้านภาวะ ผู้นำและ ความ รับผิดชอบ	$\bar{x}$
1	83.33	83.75	84.17	81.88	83.17	83.26
2	76.08	66.63	70.00	64.38	64.67	68.35
3	67.50	62.50	70.00	68.50	71.92	68.08
4	67.75	84.63	83.75	82.00	66.92	77.01
5	71.92	83.50	73.33	83.50	83.33	79.12
$\bar{x}$	73.32	76.20	76.25	76.05	74.00	75.16

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะชีวิตและการทำงาน) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสรุปได้ว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.25 รองลงมาคือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการตั้งเป้าหมายของตนเอง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.20 ด้านการสร้างผลผลิตและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.05 ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 74.00 ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.32

ตารางที่ 3 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

หน่วย การ เรียนรู้	ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้าง นวัตกรรม	การคิดอย่างมี วิจารณญาณและการ แก้ปัญหา	การสื่อสารและ ความร่วมมือ	$\bar{x}$
1	80.00	83.25	75.38	79.54
2	63.75	63.75	70.00	65.83
3	67.67	65.75	68.50	67.31
4	77.33	86.50	85.38	83.07
5	69.42	83.25	70.00	74.22
$\bar{x}$	71.63	76.50	73.85	73.99

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) หลังการทดลองใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.99 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.63 รองลงมา คือ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.50 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.85

ตารางที่ 4 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

หน่วยการเรียนรู้	ความรู้ด้านสารสนเทศ	ความรู้ด้านสื่อ	ความรู้ด้าน ICT	$\bar{x}$
1-6	84.75	83.50	82.50	83.58

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี) หลังการทดลองใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.58 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความรู้ด้านสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.75 รองลงมา คือ ด้านความรู้ด้านสื่อมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.50 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ด้าน ICT มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.50

นอกจากนี้ผลการประเมินการใช้เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู จากคะแนนการประเมินของครูผู้สอน สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านมีค่าเท่ากับ 4.73 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และผลการประเมินการใช้เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมิน จำนวน 40 คน พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวม 4.55 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ผลการวิจัย 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

1) ผลการวิจัยขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนวัดชลอเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีสื่อด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการการจัด การเรียนภาษาอังกฤษในรายวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และภาษาจีนโดยครูต่างประเทศในทุกระดับชั้น ผู้เรียนจึงมีพื้นฐานในด้านภาษาอังกฤษในการเรียนรู้ในวิชาที่หลากหลาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของโรงเรียนที่สำคัญประการหนึ่ง แต่จากผลสอบสมรรถนะผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เรียนยังขาดการส่งเสริมในด้านสมรรถนะที่จำเป็นและทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559) ดังนั้นจากการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จึงมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เนื่องจากเป็นจุดแข็งของโรงเรียนบูรณาการความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมและแนวโน้มการศึกษาในอนาคต การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การเลือกรูปแบบหลักสูตร การวางโครงสร้างรายวิชา การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการ

เรียนรู้ ตลอดจนการวางแผนบุคลากรในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและมีระบบการวัดและการประเมินไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับนงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (2545); ชัชวาลย์ ทัดศิวัช (2552); สุภางค์ จันทวานิช (2557); วรรณดี สุทธิธารกร (2557); สุภิญญา คุณสุวรรณ (2558); ภัทรพร เกษสังข์ (2559); ประสาท เนืองเฉลิม (2560); Kindon and others (2007) และ Bingham (2008) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) เป็นงานวิจัยรูปแบบหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการแต่มีลักษณะพิเศษโดยการนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ระบุปัญหา แนวทางการพัฒนาตลอดจนร่วมดำเนินกิจกรรมปฏิบัติการ ติดตาม ประเมินผลดำเนินการและสะท้อนผลการพัฒนาร่วมกัน โดยยึดหลักประชาธิปไตย เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพความเป็นจริงของสังคมโดยมีกระบวนการในการดำเนินการตามวงจรเดมมิง (Deming) P-D-C-A (Plan-Do-Check- Action)

2) ผลการวิจัยขั้นพัฒนาหลักสูตร ในขั้นการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จัดทำเอกสาร ร่าง “หลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21” โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหารายวิชา เวลาเรียนและหน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 จากผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร ในภาพรวมของร่างหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด โดยในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและเหตุผล ด้านคำอธิบายรายวิชา ด้านกรอบแนวคิด ด้านการวัดและการประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านโครงสร้างรายวิชา และด้านหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

จากผลการประเมินผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ สะท้อนให้เห็นถึง 1) ด้านโครงสร้างรายวิชา เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างรายวิชาโดยนำความรู้เชิงบูรณาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้สู่จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านความเป็นพลเมือง ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพอนามัย และความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมมาบูรณาการกับรายวิชาภาษาอังกฤษ จึงทำให้นโยบายการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความยากมากเกินไปสำหรับวัยของผู้เรียน เช่น คำศัพท์ ความซับซ้อนของเนื้อหาสาระ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ปรับเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน และปรับความซับซ้อนของเนื้อหาให้มีความกระชับขึ้นตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลมี

โรคภัย และภัยพิบัติ เป็นต้น และ 2) ด้านหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากในการตั้งชื่อบางหน่วยการเรียนรู้ ยังไม่สามารถสื่อความหมายในบทเรียนได้อย่างชัดเจน และไม่มีความน่าสนใจในการดึงดูดผู้เรียนให้ อยากเรียนรู้ อีกทั้งในด้านของสัดส่วนเวลา ชั่วโมงเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจไม่สัมพันธ์กับ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ผู้วิจัยและคณะผู้วิจัยจึงได้ปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้ โดยอาจใช้เป็น คำคม วลี สุภาษิต คำคล้องจอง คำถาม เพื่อให้เกิดความน่าสนใจในหน่วยการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นและ ปรับสัดส่วนเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จากผลการวิจัยขั้น พัฒนาหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและการวัด ประเมินผล

3) ผลการวิจัยขั้นการทดลองใช้หลักสูตรและการติดตามผลการใช้หลักสูตร

ผลการประเมินทักษะทางด้านภาษาอังกฤษหลังการทดลองใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะการฟัง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการพูด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางบริบททางสังคมของวัฒนธรรมของประเทศไทย ทำให้เด็กไทยมี ประสบการณ์และโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันน้อย ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่ เชื่อมั่นในการพูดของตนเอง ขาดการฝึกทักษะการพูดให้มีความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ สมบัติ ศุภสิทธิ์ และคณะ (2560) กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังคงเป็นการสอนภาษาอังกฤษแบบ ท่องจำคำศัพท์และเน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์ (Grammar Translation Method) มากกว่าการเรียนรู้ ภาษานำไปใช้สื่อสาร และผลการศึกษาวิจัยของอาทิษฐ์ อินตะแก้ว (2560) พบว่า นักศึกษามี รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แบบวิเคราะห์ไวยากรณ์ (Grammar Analysis Language Learning Style) และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษได้ หรือพูดได้แต่พูดไม่คล่อง พูดเป็นคำไม่เป็นประโยคและขาดความมั่นใจเมื่อพูดสื่อสารในชั้นเรียน ภาษาอังกฤษ

ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะชีวิตและการทำงาน) หลังการทดลองใช้ หลักสูตรสรุปได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในด้านการปรับตัว ทั้งนี้ด้านทักษะทางด้านสังคม และทักษะข้ามวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังเรื่อง มารยาททางสังคม ในด้านการฟังและการพูด การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการยอมรับฟังความ

คิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม แต่ในบางครั้งผู้เรียนยังยึดติดและคุ้นเคยกับบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การเป็นผู้นำของกลุ่มสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยของ ปนัดดา นกแก้ว (2562) พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการเพิ่มผลผลิตและความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ด้านความคิดริเริ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นนั้นส่งเสริมผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านต่างๆ ทั้งกระบวนการคิดและกระบวนการปฏิบัติจริง อีกทั้งตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) ได้มุ่งเน้นการเร่งพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลาง การแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 (ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี) หลังการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรู้ด้านสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ด้าน ICT สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมความรู้ด้านสารสนเทศของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลอันมากมายและหลากหลาย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ผู้เรียนต้องมีทักษะและวิจารณญาณในด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2558) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีทักษะทางเทคโนโลยี

สารสนเทศที่ดีเพื่อการติดต่อสื่อสารกับเครือข่ายที่หลากหลายรูปแบบ สามารถ สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการจะต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้แผนการศึกษาชาติ นโยบายภาครัฐ มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น แนวคิด แนวโน้ม ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้

2. การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการโดยการบูรณาการเชิงเนื้อหาควรพิจารณาเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับช่วงวัยและระดับขั้นความรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลในทักษะศตวรรษที่ 21 ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สามารถประเมินแบบองค์รวมโดยให้ผู้เรียนนำความรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาใช้อย่างได้ด้อยในกิจกรรมอื่น

3. ในการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ จะต้องสร้างความเข้าใจระหว่างผู้นำหลักสูตรไปใช้เป็นอย่างดี เช่น จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การเตรียมการในด้านสื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นการนำเอาหลักสูตรใหม่แทนที่หลักสูตรเดิม ดังนั้นจึงควรมีการกำกับติดตามและการประเมินผลตลอดระยะเวลาการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เพื่อคอยอำนวยความสะดวกครูผู้สอนและอาจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อาจนำไปประยุกต์ใช้ในระดับชั้นมัธยมศึกษา

2. การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสามารถนำกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นบูรณาการร่วมกับกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัชวาลย์ ทัดศิวัช. (2552). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR): มิติใหม่ของรูปแบบวิธีวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชนระดับท้องถิ่น*.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช. (2545). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*.
 เอกสารเผยแพร่ในโครงการวิจัยลำดับที่102. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปนัดดา นกแก้ว. (2562). *ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนรู้การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). *การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี สุทธิสาร. (2557). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและกระบวนการทางสำนึก (Participatory Action Research and Conscientization)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด.
- ศิริวรรณ ฉัตรมนิรุ่งเจริญ และวาสนา ทองนพคุณ. (2556). *เอกสารประกอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead*. คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สมบัติ คชสิทธิ์ และคณะ. (2560). *การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0 ENGLISH LANGUAGE LEARNING MANAGEMENT FOR LEARNERS IN THE PERIOD OF THAILAND 4.0*. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 7(2), 175-186.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยาย แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปีกับการบูรณาการสู่แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาจังหวัด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2557). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภิญญา คุณสุวรรณ. (2558). *การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อาทิตย์ อินตะแก้ว. (2560). *การศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ดุขบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนา ศักยภาพมนุษย์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bingham, C. (2008). *Authority is Relational: Rethink Educational Empowerment*. New York: State University of New York Press.

Kindon, S., R. Pain and M. Kesby. (2007). *Participatory Action Research Approaches and Methods: Connecting People, Participation, and Place*. New York: Routledge.